

Finansiell styring

Forelesning 10 — Verdsettelse II: selskapsverdi og multiplikatorer

---

Christian Heyerdahl-Larsen

2026-08-05

Hvor vi er

- I forrige forelesning estimerte vi **fri kontantstrøm til totalkapitalen** (FKS; engelsk FCF) og **totalkapitalkostnaden** k_T (WACC)
- Nå setter vi disse sammen til en **verdi** på selskapet
- Veien er: FKS $\rightarrow$ **selskapsverdi** (enterprise value) $\rightarrow$ **egenkapitalverdi** $\rightarrow$ **verdi pr. aksje**

Note

FKS er kontantstrømmen til *alle* kapitaltilbydere — både eiere og långivere. Derfor diskonterer vi den med k_T , og resultatet er verdien av hele driften, ikke bare egenkapitalen.

Selskapsverdi og egenkapitalverdi

Selskapsverdien (enterprise value, EV) er nåverdien av all fremtidig fri kontantstrøm til totalkapitalen, diskontert med k_T .

Egenkapitalverdien får vi ved å trekke fra **netto rentebærende gjeld**:

$$\text{Egenkapitalverdi} = EV - \text{netto gjeld}$$

der netto gjeld = rentebærende gjeld — overskuddslikviditet.

Tips

Långiverne har første prioritet på driftens kontantstrøm. Det som er igjen etter at gjelden er dekket, tilhører eierne — derfor trekker vi gjelden fra EV.

Verdi pr. aksje

Til slutt deler vi egenkapitalverdien på antall utestående aksjer:

$$\text{Verdi pr. aksje} = \frac{EV - \text{netto gjeld}}{\text{antall aksjer}}$$

Hva vi diskonterer

- FKS $\rightarrow$ diskonteres med $k_T \rightarrow$ gir EV

Hva vi justerer for

- Trekk fra netto gjeld
- Del på antall aksjer

Eksplisitt periode og sluttverdi

Vi kan ikke prognostisere kontantstrømmen i det uendelige. Derfor deler vi verdsettelsen i to:

- En **eksplisitt periode** ($t = 1, \dots, T$) der vi lager detaljerte prognoser for hvert år

$$EV = \sum_{t=1}^T \frac{FKS_t}{(1 + k_T)^t} + \frac{TV_T}{(1 + k_T)^T}$$

Eksplisitt periode og sluttverdi

Vi kan ikke prognostisere kontantstrømmen i det uendelige. Derfor deler vi verdsettelsen i to:

- En **eksplisitt periode** ($t = 1, \dots, T$) der vi lager detaljerte prognoser for hvert år
- En **sluttverdi** (terminalverdi) TV_T som fanger opp all verdi *etter* år T

$$EV = \sum_{t=1}^T \frac{FKS_t}{(1 + k_T)^t} + \frac{TV_T}{(1 + k_T)^T}$$

Sluttverdien

Med antagelse om konstant vekst g etter år T bruker vi **Gordons vekstformel**:

$$TV_T = \frac{FKS_{T+1}}{k_T - g} = \frac{FKS_T(1 + g)}{k_T - g}$$

Advarsel

Sluttverdien utgjør ofte **mer enn halvparten** av EV. Den er svært følsom for g og k_T . Krev alltid at $g < k_T$, og at g ikke overstiger forventet vekst i økonomien på lang sikt.

Et fullstendig DCF-oppsett

Anta $k_T = 9\%$ og langsiktig vekst $g = 2\%$. Eksplisitt FKS (mill. kr):

År t	1	2	3
FKS_t	100	110	120
Diskonteringsfaktor	0,917	0,842	0,772
Nåverdi	91,7	92,6	92,7

Nåverdi av eksplisitt periode: $91,7 + 92,6 + 92,7 = 277,0$.

Sluttverdi og samlet EV

Sluttverdi ved slutten av år 3:

$$TV_3 = \frac{120 \cdot 1,02}{0,09 - 0,02} = \frac{122,4}{0,07} \approx 1748,6$$

- Nåverdi av sluttverdien: $\frac{1748,6}{(1,09)^3} \approx 1748,6 \cdot 0,772 \approx 1350,0$

Sluttverdi og samlet EV

Sluttverdi ved slutten av år 3:

$$TV_3 = \frac{120 \cdot 1,02}{0,09 - 0,02} = \frac{122,4}{0,07} \approx 1748,6$$

- Nåverdi av sluttverdien: $\frac{1748,6}{(1,09)^3} \approx 1748,6 \cdot 0,772 \approx 1350,0$
- Selskapsverdi: $EV = 277,0 + 1350,0 = 1627,0$ mill. kr

Sluttverdi og samlet EV

Sluttverdi ved slutten av år 3:

$$TV_3 = \frac{120 \cdot 1,02}{0,09 - 0,02} = \frac{122,4}{0,07} \approx 1748,6$$

- Nåverdi av sluttverdien: $\frac{1748,6}{(1,09)^3} \approx 1748,6 \cdot 0,772 \approx 1350,0$
- Selskapsverdi: $EV = 277,0 + 1350,0 = 1627,0$ mill. kr
- Merk at sluttverdien utgjør om lag $1350/1627 \approx 83\%$ av EV

Regneeksempel: fra EV til verdi pr. aksje

Vi fortsetter med $EV = 1627,0$ mill. kr. Selskapet har rentebærende gjeld på 500 mill. kr, overskuddslikviditet på 80 mill. kr og 20 mill. aksjer.

- Netto gjeld: $500 - 80 = 420$ mill. kr

Note

Handles aksjen til 50 kr, framstår den som **underpriset** i forhold til vårt DCF-estimat på 60,4 kr — gitt at forutsetningene våre holder.

Regneeksempel: fra EV til verdi pr. aksje

Vi fortsetter med $EV = 1627,0$ mill. kr. Selskapet har rentebærende gjeld på 500 mill. kr, overskuddslikviditet på 80 mill. kr og 20 mill. aksjer.

- Netto gjeld: $500 - 80 = 420$ mill. kr
- Egenkapitalverdi: $1627,0 - 420 = 1207,0$ mill. kr

Note

Handles aksjen til 50 kr, framstår den som **underpriset** i forhold til vårt DCF-estimat på 60,4 kr — gitt at forutsetningene våre holder.

Regneeksempel: fra EV til verdi pr. aksje

Vi fortsetter med $EV = 1627,0$ mill. kr. Selskapet har rentebærende gjeld på 500 mill. kr, overskuddslikviditet på 80 mill. kr og 20 mill. aksjer.

- Netto gjeld: $500 - 80 = 420$ mill. kr
- Egenkapitalverdi: $1627,0 - 420 = 1207,0$ mill. kr
- Verdi pr. aksje: $\frac{1207,0}{20} \approx 60,4$ kr

Note

Handles aksjen til 50 kr, framstår den som **underpriset** i forhold til vårt DCF-estimat på 60,4 kr — gitt at forutsetningene våre holder.

Idé og logikk

I stedet for å diskontere kontantstrømmer, verdsetter vi selskapet **relativt** til sammenlignbare selskaper.

- Vi tar en **multiplikator** fra sammenlignbare selskaper
- Multipliserer med selskapets egen **verdidriver** (resultat, EBITDA, salg ...)

Tips

Logikken er “loven om én pris”: like selskaper bør prises likt per enhet inntjening. En multiplikator er en snarvei som implisitt bygger på de samme forutsetningene som en DCF — vekst, risiko og kontantstrøm.

Vanlige multiplikatorer

Egenkapitalmultiplikatorer

$$\begin{aligned} \cdot P/E &= \frac{\text{Pris pr. aksje}}{\text{Resultat pr. aksje}} \\ \cdot P/B &= \frac{\text{Markedsverdi EK}}{\text{Bokført EK}} \end{aligned}$$

Selskapsverdimultiplikatorer

$$\begin{aligned} \cdot EV/EBITDA \\ \cdot EV/\text{Sales} \end{aligned}$$

Advarsel

Pass på **konsistens** mellom teller og nevner. EV-multiplikatorer skal ha en verdidriver *før* renter (EBITDA, salg). P-multiplikatorer skal ha en verdidriver *etter* renter (resultat, bokført EK). Bland aldri EV med en egenkapitalstørrelse.

Valg av sammenlignbare selskaper

Multiplikatoren er bare så god som **utvalget** den hentes fra.

- Samme **bransje** og forretningsmodell

Bruk gjerne **medianen** av utvalget — den er mindre følsom for ekstreme observasjoner enn gjennomsnittet.

Valg av sammenlignbare selskaper

Multiplikatoren er bare så god som **utvalget** den hentes fra.

- Samme **bransje** og forretningsmodell
- Lik **vekst**, lønnsomhet og risiko

Bruk gjerne **medianen** av utvalget — den er mindre følsom for ekstreme observasjoner enn gjennomsnittet.

Valg av sammenlignbare selskaper

Multiplikatoren er bare så god som **utvalget** den hentes fra.

- Samme **bransje** og forretningsmodell
- Lik **vekst**, lønnsomhet og risiko
- Sammenlignbar **kapitalstruktur** (særlig for P/E)

Bruk gjerne **medianen** av utvalget — den er mindre følsom for ekstreme observasjoner enn gjennomsnittet.

Valg av sammenlignbare selskaper

Multiplikatoren er bare så god som **utvalget** den hentes fra.

- Samme **bransje** og forretningsmodell
- Lik **vekst**, lønnsomhet og risiko
- Sammenlignbar **kapitalstruktur** (særlig for P/E)
- Samme regnskapsprinsipper og rapporteringspraksis

Bruk gjerne **medianen** av utvalget — den er mindre følsom for ekstreme observasjoner enn gjennomsnittet.

Regneeksempel: EV/EBITDA

Vi verdsetter samme selskap med multiplikator. Tre sammenlignbare selskaper har EV/EBITDA på 7,5, 8,0 og 8,5 — **median 8,0**. Vårt selskap har EBITDA = 200 mill. kr.

- Estimert selskapsverdi: $EV = 8,0 \cdot 200 = 1600$ mill. kr

Note

Multiplikatoren gir 59,0 kr mot DCF-ens 60,4 kr. At de to metodene lander nær hverandre styrker tilliten til verdivurderingen.

Regneeksempel: EV/EBITDA

Vi verdsetter samme selskap med multiplikator. Tre sammenlignbare selskaper har EV/EBITDA på 7,5, 8,0 og 8,5 — **median 8,0**. Vårt selskap har EBITDA = 200 mill. kr.

- Estimert selskapsverdi: $EV = 8,0 \cdot 200 = 1600$ mill. kr
- Egenkapitalverdi: $1600 - 420 = 1180$ mill. kr

Note

Multiplikatoren gir 59,0 kr mot DCF-ens 60,4 kr. At de to metodene lander nær hverandre styrker tilliten til verdivurderingen.

Regneeksempel: EV/EBITDA

Vi verdsetter samme selskap med multiplikator. Tre sammenlignbare selskaper har EV/EBITDA på 7,5, 8,0 og 8,5 — **median 8,0**. Vårt selskap har EBITDA = 200 mill. kr.

- Estimert selskapsverdi: $EV = 8,0 \cdot 200 = 1600$ mill. kr
- Egenkapitalverdi: $1600 - 420 = 1180$ mill. kr
- Verdi pr. aksje: $\frac{1180}{20} = 59,0$ kr

Note

Multiplikatoren gir 59,0 kr mot DCF-ens 60,4 kr. At de to metodene lander nær hverandre styrker tilliten til verdivurderingen.

Styrker og svakheter

Multiplikatorer

- Raske og enkle
- Speiler dagens markedspriser
- Krever få forutsetninger
- Men: skjuler antagelsene, og arver markedets feilprising

DCF

- Eksplisitt og teoretisk forankret
- Tvinger fram forutsetninger om vekst og risiko
- Men: følsom for input, og “garbage in, garbage out”

Tips

Bruk metodene **sammen**. DCF gir en fundamental verdi; multiplikatorer gir en markeds sjekk. Spriker de mye, må du forstå hvorfor.

Sensitivitet i forutsetningene

Små endringer i k_T og g gir store utslag i sluttverdien — og dermed i EV.

$k_T \setminus g$	$g = 1\%$	$g = 2\%$	$g = 3\%$
8 %	1742	2040	2448
9 %	1530	1749	2040
10 %	1360	1530	1749

Tabellen viser TV_3 (mill. kr) for ulike g og k_T .

Advarsel

Presenter alltid verdsettelsen som et **intervall** med en sensitivitetsanalyse, ikke som

Til neste gang

- Vi har gått fra fri kontantstrøm til **selskapsverdi**, videre til **egenkapitalverdi** og **verdi pr. aksje** — både med DCF og multiplikatorer
- Vi har sett at metodene utfyller hverandre, og at sluttverdi og forutsetninger må behandles med varsomhet
- Neste forelesning ser vi på **dividende**: hvordan selskapet deler ut verdien vi her har estimert, og om utbyttepolitikken i seg selv påvirker egenkapitalverdien
- Les BMN kapittel 10.5–10.8, og regn gjennom DCF- og multiplikatoreksempelene på nytt med egne forutsetninger